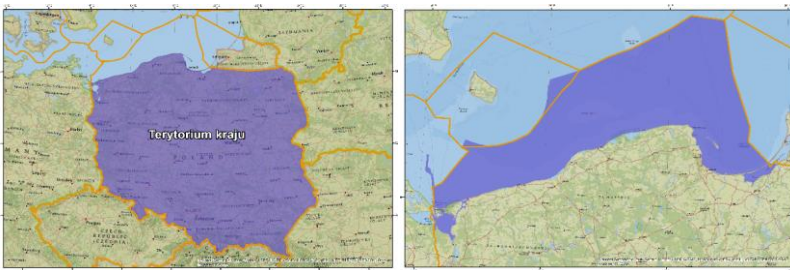
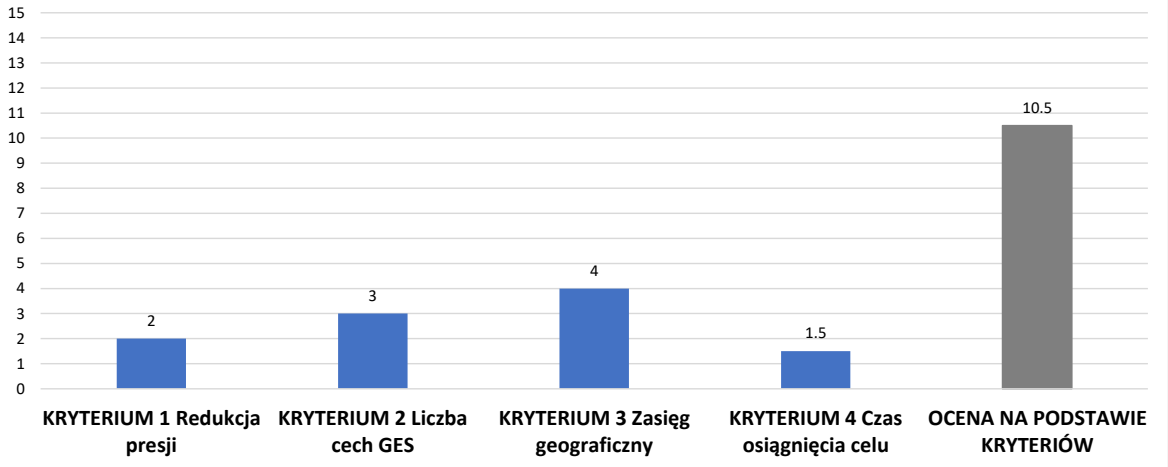

Nazwa działania:		Kontynuacja i wzmocnienie wątku ochrony wód w doradztwie rolniczym, w tym rozwijanie i promowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej										
Kod:		BALPL-M026										
Typ aktualizacji:		Działanie z KPOWM, zmienione				Kategoria:		Stan wdrażania:		wdrażanie rozpoczęte		
Lokalizacja (obszar, którego dotyczy działanie – zasięg geograficzny oraz lokalizacja miejsca, w którym ma być podjęte):												
Istota problemu:		Aby możliwe było osiągnięcie celów środowiskowych w zakresie cech zależnych od poziomu trofii wód (cecha 5 oraz cechy 1, 3, 4, 6), rolnictwo będzie musiało radykalnie zmniejszyć ilości biogenów uwalnianych do wód i powietrza. Służy temu szereg działań zawartych w POWM. Osiągnięcie pożądanych zmian będzie jednak bardzo trudne bez podniesienia świadomości ekologicznej rolników i uczulenia ich na wielorakie, w dużej mierze decydujące o kondycji całej planety, negatywne oddziaływania rolnictwa na środowisko.										
Historia działania:		<p>W wersji z 2017 r. działanie obejmowało przekazywanie rolnikom w ramach szkoleń i doradztwa indywidualnego wiedzy m.in. o programie rolnośrodowiskowo-klimatycznym, wymogach dotyczących rolnictwa na obszarach Natura 2000, wymogach wynikających z Dyrektywy azotanowej i programu zazieleniania oraz o działaniach dotyczących rolnictwa ujętych w KPOWM, a także metodach ograniczania migracji biogenów z terenów rolniczych do wód.</p> <p>Działanie w postaci z 2017 r. zostało w znacznej mierze zrealizowane, chociaż w mniejszej skali niż zakładano i bez odniesień do KPOWM. Zrealizowane inicjatywy mieszczące się w zakresie działania z 2017 r. to między innymi zrealizowany przez CDR cykl filmów "Zamykanie obiegu biogenów w gospodarstwie rolnym", konkurs "Rolnik Roku Morza Bałtyckiego" (CDR, WZDR, WWF), liczne szkolenia i porady w zakresie programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego czy "Zbiór zaleceń dobrej praktyki rolniczej mający na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych" (IUNG).</p>										
Opis działania:		<p>Po modyfikacji działanie będzie polegało na budowaniu wśród rolników poczucia odpowiedzialności za środowisko poprzez przekazywanie wiedzy na temat wagi i charakteru konfliktu na styku rolnictwo - środowisko z różnych perspektyw - od globalnej po perspektywę gospodarstwa rolnego. Przekazywana wiedza powinna obejmować między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rys historyczny konfliktu w kontekście rosnącej populacji planety oraz intensyfikacji rolnictwa - pola konfliktu oraz charakter presji i oddziaływań, w tym m.in. ekspansja gruntów rolnych kosztem naturalnych ekosystemów, nawadnianie i kurczenie się zasobów wodnych, nawożenie i eutrofizacja, pestycydy oraz ich skutki zdrowotne i populacyjne w przyrodzie i u człowieka, emisje gazów cieplarnianych i globalne ocieplenie, emisje odorów i ich wpływ na samopoczucie ludzi - przykłady aktualnych pól konfliktu z Polski, w tym zanik wielu siedlisk i gatunków związanych z tradycyjnym krajobrazem rolniczym (łąki trzęślicowe, torfowiska, storczykowate, motyle, płazy itp.), ubożenie awifauny terenów rolniczych, likwidacja bagien, oczek wodnych, zadrzewień śródpolnych, skutki koncentracji produkcji rolnej w postaci "zagłębi" farm przemysłowych, konkretne przykłady i dane statystyczne dotyczące udziału rolnictwa w eutrofizacji wód powierzchniowych oraz siedlisk lądowych, (lasy, torfowiska, murawy itp.) oraz w emisjach gazów cieplarnianych - sposoby ograniczania oddziaływań rolnictwa stosowane w gospodarstwach i poza nimi. <p>W pierwszej kolejności zostaną opracowane materiały szkoleniowe (konspekty zajęć, prezentacje, broszury w pdf, filmy itp.) przeznaczone zarówno dla doradców/szkoleniowców, jak i dla rolników. Następnie przeprowadzone zostaną dwudniowe szkolenia dla doradców/szkoleniowców. Wstępnie zakłada się, że w 16 województwach przeszkolonych zostanie ok. 1000 osób.</p> <p>Upowszechnienie wiedzy wśród rolników będzie się odbywało kilkoma kanałami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - transmitowane w sieci warsztaty/szkolenia (wstępnie zakłada się około 50 spotkań rocznie przez 4 lata, około 4000 uczestników na miejscu i kilkadziesiąt tysięcy online) - publikowane na stronach CDR i WODR materiały edukacyjno-informacyjne (broszury, filmy, prezentacje itp.) - kontakty osobiste między doradcami a rolnikami w ramach świadczenia usług indywidualnych.										
Spodziewane efekty:		Działanie usprawni i przyspieszy wdrażanie przyjaznych dla środowiska przemian w rolnictwie, w tym ułatwi wdrażanie kluczowych działań POWM dotyczących redukcji presji eutrofizacyjnej z rolnictwa. Tym samym, działanie przyczyni się do realizacji celów w zakresie cech 5 i 8, a pośrednio - cech 1, 4 i 3.										
Elementy GES:		D5	D1	D4	D3	D8						
Redukcja presji:		niska	niska	niska	niska	niska						
Rodzaj działania:		edukacyjne							Typ działania (KTM):		12	
Podmioty odpowiedzialne:		Centrum Doradztwa Rolniczego wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego										
Podstawa prawna:		art. 146 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne art. 4 ust 1 i art. 4 ust. 2 punkt 7) ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego										
Poziom koordynacji:		krajowy										

Miejsce wdrażania:	Terytorium Polski	Zasięg oddziaływania:	Otwarte		Przybrzeżne				Przełajciowe						
			Basen Gotlandzki	Zatoka Gdańska	Basen Bornholmski	CW20001WB1 Półwysep Hel	Basen CW20001WB2 Gotlandzki	CW60001WB3 Basen Bornholmski	CW60001WB4 Zatoka Pomorska	TW20001WB1 Zalew Wiślany	TW20002WB4 Zalew Pucki	TW20003WB5 Zatoka Pucka Zewn.	TW20004WB6 Zatoka Gdańska Wewn.	TW20005WB7 Ujście Wisły Przekop	TW60001WB2 Zalew Szczeciński
Termin rozpoczęcia:		2018		Termin zakończenia:		2024									
Termin osiągnięcia celu po wzdrożeniu działania:				narasatająco 2024											
Monitoring realizacji:		Minister właściwy ds. gospodarki wodnej, Centrum Doradztwa Rolniczego													
Monitoring efektów:		Wody Polskie (w ramach analiz na potrzeby m.in. raportów PLC, POWM, PWŚK, PGW), CDR/WPODR (ankietyzacja uczestników zajęć), KSChR (w ramach monitoringu wód gruntowych i drenarskich na terenach rolniczych) (wyodrębnienie efektów działania od efektów innych działań mających na celu redukcję ładunków z rolnictwa będzie niemożliwe).													
Koszty początkowe [tys. zł]:		450		Źródło:		Kalkulacja kosztów w pliku pn. Kalkulacje kosztów i efektów wybranych działań.xlsx									
Koszty operacyjne [tys. zł/r]:				Źródło:											
Potencjalne źródła finansowania:		Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 i/lub jego następca; alternatywnie - środki NFOŚiGW dedykowane realizacji POWM													
WYNIKI ANALIZ WSKAZANYCH W ART. 13.3 PAR 2 MSFD, W TYM ANALIZ KOSZTÓW I KORZYŚCI:															
KORZYŚCI															
Rozpoznano korzyści z wzdrożenia działania (analiza jakościowa). Dokonano oceny pod kątem stopnia spełniania następujących kryteriów: 1. Redukcja presji, 2. Liczba deskryptorów GES, 3. Zasięg geograficzny, 4. Czas osiągnięcia celu. Uwzględniono przy tym wagi kryteriów, kolejno dla Redukcji presji - 2; Liczby deskryptorów GES - 1; Zasięgu geograficznego - 1 i Czasu osiągnięcia celu - 0,5															
W wyniku tej oceny działanie otrzymało ocenę: 10,5															
EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA															
Ostatecznie, uwzględniając wyniki analizy jakościowej oraz szacowane koszty, pod względem efektywności kosztowej działanie oceniono na 5 (w 5-cio stopniowej skali, gdzie 1 oznacza bardzo niską, a 5 bardzo wysoką efektywność kosztową).															

EFEKTYWNOŚĆ	Ocena	Waga	Ocena z uwzgl.wag
KRYTERIUM 1 Redukcja presji	1	2	2
KRYTERIUM 2 Liczba cech GES	3	1	3
KRYTERIUM 3 Zasięg geograficzny	4	1	4
KRYTERIUM 4 Czas osiągnięcia celu	3	0.5	1.5
OCENA NA PODSTAWIE KRYTERIÓW			10.5

<7	bardzo niska	1
7 - 8	niska	2
8 - 9	średnia	3
9 - 11	wysoka	4
> 11	bardzo wysoka	5

OCENA EFEKTYWNOŚĆ DZIAŁANIA	4	wysoka
-----------------------------	---	--------

KOSZT WDROŻENIA	
Całkowity koszt wdrożenia	450 000

> 250 mln PLN	bardzo wysoki	1
151-250 mln PLN	wysoki	2
76-150 mln PLN	średni	3
11-75 mln PLN	niski	4
≤ 10 mln	bardzo niski	5

OCENA KOSZT WDROŻENIA	5	bardzo niski
------------------------------	----------	---------------------

EFEKTYWNOŚĆ		5	4	3	2	1
KOSZT	1	3	3	2	1	1
	2	3	3	3	2	1
	3	4	4	3	2	2
	4	5	4	3	3	3
	5	5	5	4	3	3

OCENA OSTATECZNA	5
-------------------------	----------